

IAIMTE 2015

*Mønstre og perspektiver i den internationale forskning
sammenholdt med dansksdidaktisk forskning*

Hver enkelt ytring er naturligvis individuel, men enhver sfære inden for sprogbrugen udvikler sine egne *relativt stabile typer* af sådanne ytringer, som vi hermed vil kalde talegenrer.

Bachtin 2009

IAIMTE 2015

*Mønstre og perspektiver i den internationale forskning
sammenholdt med danskidaktisk forskning*

Særlig vigtigt er det at rette opmærksomheden mod en meget væsentlig forskel mellem de primære (simple) og sekundære (sammensatte) talegenrer (...) Under krystalliseringsprocessen indoptager og bearbejder de sekundære genrer forskellige primære (simple) genrer, som har formet sig under det umiddelbare verbale samvær. Disse primære genrer transformeres og ændrer karakter, når de indgår i korpusset af sammensatte genrer

(Bachtin 2009).

IAIMTE 2015

*Mønstre og perspektiver i den internationale forskning
sammenholdt med dansksdidaktisk forskning*

From the International Association for the Improvement of Mother Tongue Education **IAMTE** to the International Association for Research in L1 Education (languages, literatures, literacies) **ARLE**

- Fra læsning til skrivning som primær semiotisk aktivitet
- Den empiriske vending (kval-kvant-mixed-review)
- Fra modersmål til L1 (ét blandt flere)
- Fra sprog og litteratur mod literacy
- 'Multi' som præfiks, norm og regulativt begreb
- Mellem det utilitaristiske og det kommunikative paradigme
- Mellem faglige forvandlinger og forsvindingspunkt

Deborah Brandt: THE TEXTURE OF LEARNING TO WRITE IN THE TWENTY-FIRST CENTURY

As writing becomes a dominant form of labour in many developed societies, it begins to change relationships between reading and writing in people's daily lives and changes the way people think about and value literacy. [...] How does the ascendancy of a writing-based literacy create tensions in institutions (like schools) that have been organized around a reading-based literacy? What are the implications for teachers and students?

Skrivning som:

Disruptiv

Arbejde

Læsekontekst

Læseoptik

Eksternalisering

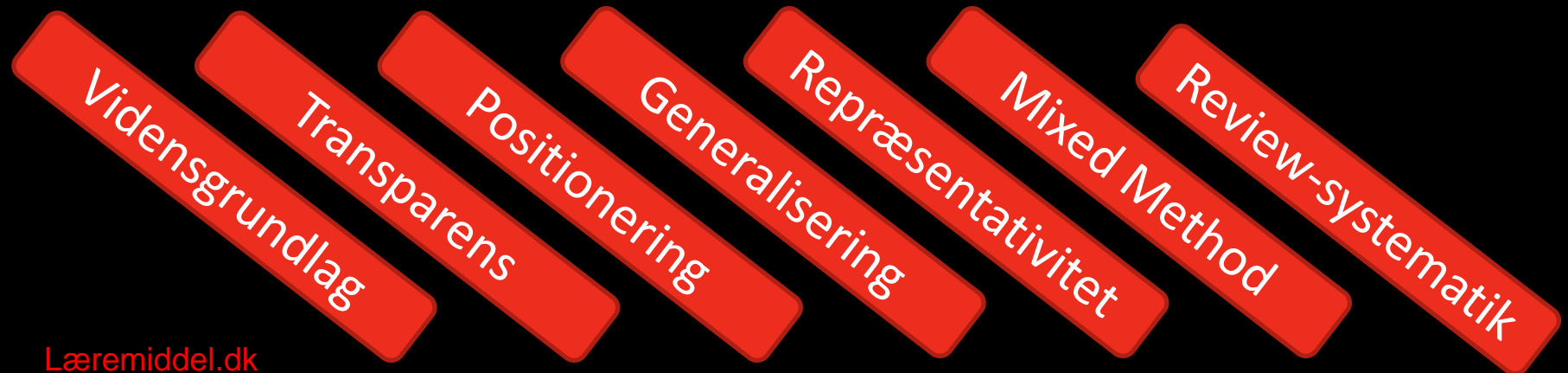
Afprivatisering

Selvdannelse

Den empiriske vending

The three key findings clearly document that technology is playing an increasing role in the communication about and reflection on L1 as a subject in a Scandinavian context. In general, we argue that the review has demonstrated an impressively rich and diverse L1 practice, which in many ways reflects how technology has become a crucial force for change in education and, more specifically, in one of the most important subjects in school, L1. (ELF, HANGHØJ, SKAAR & ERIXON 2015: 39f.)

Typer af forskningsoversigter	Definition
Systematisk forskningsoversigt	En forskningsoversigt, der søger at identificere alle relevante undersøgelser (primærstudier), der kan bidrage til at besvare, om en konkret indsats/behandling virker. Validiteten af hver enkelt undersøgelse vurderes, og denne tages i betragtning, når konklusionerne om indsatsens resultater drages. Oftest benyttes meta-analyse (statistisk kalkulation), når resultaterne af de enkeltstående undersøgelser skal syntetiseres.
Narrativ forskningsoversigt	Anvendes som betegnelse for systematiske forskningsoversigter, som syntetiserer resultater af flere enkeltstående undersøgelser narrativt (= fortællende/argumenterende) snarere end ved hjælp af metaanalyse.
Konceptuel forskningsoversigt	En forskningsoversigt, der søger at syntetisere konceptuel (= begrebsmæssig) viden, som kan bidrage til en bedre forståelse af den indsats, der er i fokus. En konceptuel forskningsoversigt giver et overblik over ideer, modeller og diskussioner på et område.
Realistisk forskningsoversigt (realistic review eller realist synthesis)	En forskningsoversigt, der syntetiserer alle relevante undersøgelser med sigte på at producere generaliserbar viden om den program-teori, indsatsen er forankret i (snarere end om resultaterne af indsatsen, som de systematiske forskningsoversigter gør).
Klassisk forskningsoversigt	Anvendes som betegnelse for bredere litteraturoversigter, der ikke anvender formaliserede systematiske arbejdsformer og ikke alene sætter fokus på resultaterne af en given indsats.
Kritisk forskningsoversigt	Anvendes som betegnelse for litteraturoversigter, der vurderer en teori eller hypotese ved kritisk at vurdere metoder og resultater af foreliggende undersøgelser uden at bruge formaliserede systematiske arbejdsformer.

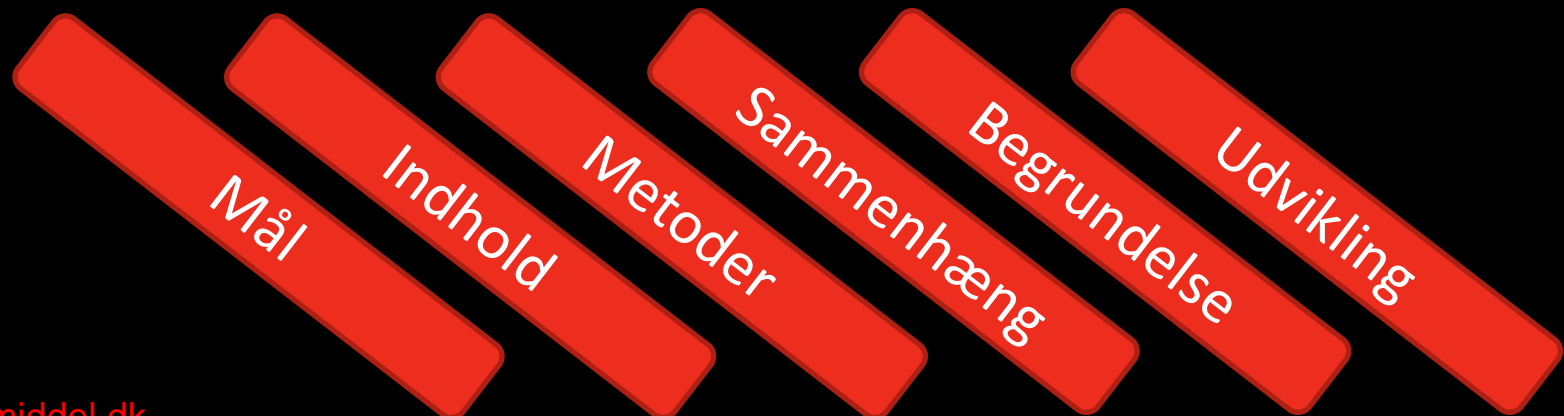
Figur 1. Oversigt over nogle væsentligt forskellige typer af forskningsoversigter og arbejdsformer til syntese (frit baseret på Petticrew & Roberts 2006: 39 ff.)

Penne, Sylvi J. & Mette E. Nergård: L1, NORWEGIAN – A DISAPPEARING SUBJECT?

Focus on subjects is attenuated in favor of more testable focus on basic skills: reading, writing, orality and digital skills. [...] The former Scandinavian emphasis on the common community has been subdued in favor of pervasive focus on the individual (Foros & Vetlesen, 2012) [...] A question there are reasons to ask on the basis of the presented data (2006, 2014, an ongoing research) is whether the hermeneutical L1-subject Norwegian is a disappearing subject.

Hvad er fagets:

Forenklede Fælles Mål for dansk

Kompetenceområde	Efter 2. klassetrin	Efter 4. klassetrin	Efter 6. klassetrin	Efter 9. klassetrin
Læsning	Eleven kan læse enkle tekster sikkert og bruge dem i hverdagssammenhænge	Eleven kan læse multimodale tekster med henblik på oplevelse og faglig viden	Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge	Eleven kan styre og regulere sin læseproces og diskutere teksters betydning i deres kontekst
Fremstilling	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i nære og velkendte situationer	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i velkendte faglige situationer	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i formelle situationer	Eleven kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster	Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster	Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster
Kommunikation	Eleven kan kommunikere med opmærksomhed på sprog og relationer i nære hverdagssituationer	Eleven kan følge regler for kommunikation i overskuelige formelle og sociale situationer	Eleven kan kommunikere med bevidsthed om sprogets funktion i overskuelige formelle og sociale situationer	Eleven kan deltage reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer

Folkeskolens formål og fagformålet for dansk

Kommunikationskompetence

Fortolkningskompetence

Teknologi

Repræsentation

- Produktion
- Reception
- Kontekstualisering

Fagsprog

Praktiske tekster & talehandlinger

Æstetiske tekster & kunstværker

Fagtekster